

УМУМХАЛҚ БАЙРАМИ

Азиз болалар! Шарофатли Навруз кунлари халқимиз яна бир байрамни нишонлаганидан хабарингиз бор, албатта. Утган якшанба куни ўзбек диёрининг миллионлаб меҳнаткашлари — ота-оналарингиз, ака ва опаларингиз қалбларда катта ифтихор ҳислари билан эрта тонгданоқ сайлов участкалари томон йўл олишди. «Сиз Ўзбекистон Республикаси Президентининг ваколотлари муддатини 1997 йилдан 2000 йилгача узайтирилишига розимисиз?» сўзлари ёзилган бюллетенни қўлга олган ҳар бир киши дилидан: «Бажонидил розиман!» деган фикр утгани шубҳасиз.

Негаки улар мамлакатимизда тинчлик ва осойишталик, ҳамжиҳатлик ва ҳамфикрлик учун, амалга

оширилаётган иқтисодий ислохотларнинг барқарорлиги ва изчиллиги учун, келажаги буюк давлат — Ўзбекистоннинг гуллаб-яшнаши учун овоз беришадиганини яхши билишарди.

Республикаимизнинг мустақилликка эришуви, байроғимизнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилати пештоқида ҳилпираши, ўзбек элини жаҳон тан олиши, миллий қадриятларимизнинг халқимиз турмушига қайтиши, бир сўз билан айтганда, барча зафарларимиз Президент Ислон Каримов номи билан боғлиқлигини ҳамма чин юракдан ҳис этгани учун ҳам референдум умумхалқ байрамига айланиб кетди.

БИР ҲАФТА ЯНГИЛИКЛАРИ

Улкаимизда баҳор ва гузалик байрами Наврузи олам кенг нишонланди. Пойтахтнинг Алишер Навоий номидаги миллий боғида асосий тантаналар бўлиб ўтди. Юртбошимиз ўзбек халқига йўллаган табрикномасида боболаримиз Наврузни «Улуг ой» ёки «Умид ойи» деб таърифлашганини алоҳида таъкидлаб ўтди. Барча вилоят ва туманларда, шаҳар ва қишлоқларда катта шодиена билан бошланган Навруз 15 апрелгача давом этади.

х х х

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов Миср Араб Республикасининг диний ишлар вазири Муҳаммад Али Маҳжубни қабул қилиб, ҳар икки томонни қизиқтирган масалалар устида суҳбатлашди.

х х х

«Ўзбекистон» нашриёти Ислон Каримовнинг «Истиқлол ва маънавият» деган китобини босмадан чиқарди.

х х х

Олий Мажлис Раиси Эркин Халилов бошчилигидаги Ўзбекистон парламенти делегацияси Парламентлараро Иттифоқнинг навбатдаги конференциясида қатнашиш учун Мадрид шаҳрига жунаб кетди.

х х х

Вазирлар Маҳкамаси ҳарбий ва муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини утаб бўлган акаларингизни Қурулчи кучлар, чегара ва ички қўшинлар сафларидан захирага буцайтиш ҳамда вояга етган йигитларни муддатли ҳарбий, муқобил хизматга навбатдаги чақириув туғрисида қарор қабул қилди.

х х х

Собиқ Ленин музейи биносига жойлашган Ўзбекистон давлат тарихи музейи шу йил 21 март куни тантанали равишда очилди.

х х х

Мактаб ўқувчиларининг баҳорги таътил кунлари қизгин давом этмоқда. Улар турли сайру саёҳатларга боришпоти, қизиқарли учрашувлар утказишпоти, хуллас кунгилли ҳордиқ чиқариб, яқунловчи туртинчи чоракка янги куч, янги гайрат тўплашмоқда.

Хунаф масканлари

ЗАРГАРГА ИШ ТОПИЛАР ЭМИШ...

Айтишларича, дунёда биттагина аёл зоти қолса ҳам заргарга иш топилаб эмиш. Демак, онажону, опажон, сингилжонларимиз бор эканлар, заргарлик хунари дунё тургунча туради. Албатта, уз-уздан бу ноёб ва қадимий хунарни урганиш иштиёқмандлари ҳам талайгина.

Тошкент шаҳридаги 26-хунара-техника билим юртида асосан заргарлик, чинникорлик касби сирлари ургатилади. Мабодо ушбу масканга йўлингиз тушиб қолса бир парча қора темирдан нафис тақинчоқлар ясаётган болаларни учратасиз. Бу ерда учта заргарлик устахонаси бўлиб ўқувчилар тест синовлари асосида қабул қилинади. Дарслардан бўш вақтларида устозлари билан хунарни нозик сирларидан воқиф бўладилар.

— Касбни астойдил эгалламоқчи бўлсанг узук, зирак яшашнинг ўзи кифоя қилмайди, бу ишга ниҳоятда чидам, сабр-тоқат, ўқув ва албатта хунарга меҳр керак, — дейишади устозлар янги келган талабаларга.

Билим юртимизда чиннига гул солиш, наққошлик, қутичаларга нақш ўйиш ҳам ургатилади. Бу хунарни урганиш истагини билдирган ёшлар ўзларининг ижодий ишларидан намуналарни қабул ҳайъатига топширадилар. Ўтказиладиган суҳбат чоғида ўқувчилар истеъдодларига қараб танлаб олинади. Ўқиш жараёнида бўлса албатта уларнинг санъатини камол топишига, халқ амалий санъатига чуқур меҳр ўйотишига ҳаракат қилинади. Амалий машғулотлар Тошкент чинни ва заргарлик заводларида ўтказилади. Кўпгина ўқувчиларимиз юқори курсларга борганда ўзларининг муаллифлик ишлари билан чет мамлакатларда ва жумҳуриятимиз миқёсида бўлиб ўтадиган кўргазмаларда иштирок этиб, совринли ўринларни олиб қайтишган.

Яхши чинникор, моҳир наққош, уста заргар бўлиш учун кўп меҳнат қилиш, ўқиш, изланишлар керак. Нафис ва сержило ўзбек миллий заргарлик бўюмлари ҳамда ажойиб нақшлар чизилган анжомларнинг довруғи оламга машҳур бўлиб, ўқувчилар қўллари билан яратган санъат намуналари бугунги кунда музейларни беэаб турибди.

Тарихий манбалардан маълум бўлишича, энг биринчи чинни икки минг йил аввал Хитойда пайдо бўлган экан. Лекин чинникорлик ўзбек халқининг ҳам қадимдан ноёб бўлган касбларидан бири бўлиб келган.

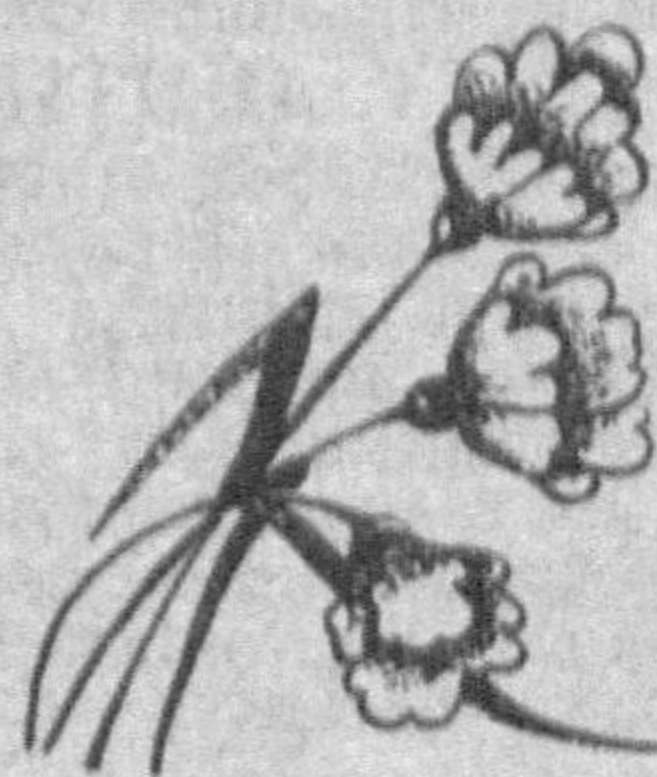
Миллий хунарни яратиш сирларини пухта эгаллаган ёшлар бугунги кунда Тошкент заргарлик заводи, чинни заводларида, «Усто» бирлашмасида ишлаб, қўлларидан келганча ҳалол меҳнат қилмоқдалар. 26-хунара техника билим юртида таҳсил олаётган ўқувчилар албатта малакали мутахассислар бўлиб етишиб чиқишларида билим юртининг раҳбари Фурқат Мўминов, Рўстам Жаъфаров, Дилфуза Исмоилова, катта уста Абдуҳаббор Мухамедов, усталар А. Мўҳсимов, Ш. Қодирова, Ҳ. Жўраев, Ж. Низомов ва бошқа устозлар сидқидилдан меҳнат қилишмоқда.

Зухра АЗИМХУЖАЕВА,

26-хунара билим юртининг олий тоифали ўқитувчиси.

Қарашлари бегубор,
Интилувчан қизгина,
Болаликнинг бахт излар
Йўлларида турибсан.
Тийрак кузларинг ўқиб
Олақолсин тезгина,
Тилсимларни тилимлаб,
Бахт калидин ва билсин:
Бизнинг тезкор асрда,
Олам жуда кенг, аммо
Бари тўқсон дақиқа —
Тўқсон минутлик йўлдир.
Буюк ва суюк Ерни —
Она юртни асрашда,
Шундай тийрак куз билан,
Ҳамиша сергак бўлгил!

МУАЛЛИМЛАР БЕЛЛАШУВИ

Болалар — бизнинг келажагимиз, эртанги кунимиз. Шундай экан, уларнинг соғлом ва зукко, дунёвий билимларнинг билимдонлари бўлиб улғая боришларига эришмоғимиз лозим. Уқиш, ўқитиш ишларини янада яхшилаш, ўқувчиларга билим беришнинг янги-янги услуб ва йуналишларини шакллантира бориш мақсадида халқ таълими ходимлари орасида курик-танлов, мусобақа ва беллашувлар ўтказиш яхши анъанага айланиб бормоқда. Бундай курик-танловларда иштирок этиш учун муаллимларимиз пухта тайёргарлик қилишлари талаб этилади. Болалар миллий қадриятларимиз, тарихий меросимиз, қадимий урф-одатларимизни яхши билишлари, фольклордан ҳам хабардор бўлишлари учун муаллимларимиз зукко бўлишлари керак.

Яқинда ана шундай мусобақалардан бири — вилоят халқ таълими ходимларининг бадий ҳаваскорлик куриги бўлиб ўтди. Курик кунларида шаҳар ва туманларимиз марказлари карнай сурнай, доираю ногораларнинг дилрабо навалари билан тўлиб тошди. Ҳаваскор муаллимларнинг чиқишларини баҳолашда нафақат ҳакамлар, балки томошабинлар ҳам фаол иштирок этдилар.

Курида айниқса, Бухоро туманидан келган ҳаваскор муаллимлар жиддий тайёргарлик курганликларини намойиш этдилар. Уларнинг тузган дастурлари аниқлиги, гоёвийлиги билан ажралиб турди. Низомда курсатилган беш жанр — хор, ашула ва рақс, халқ чолгу дастаси, бадий ўқиш ва фольклор қўшиқлари, қисқаси ҳар бир бадий асар ижросига алоҳида маъсулият билан ёндошганликларидан томошабинлар олқишига сазовор бўлдилар.

Тумандаги 15-мактаб ўқитувчиси Бахпулла Умаров ижро этган А. Ориповнинг «Инсон қасида» шеъри, 37-мактаб ўқитувчиси Муяссар Ҳайитова ижро этган «Диёрим», 32-мактаб ҳаваскорлари ижросидаги «Эй, нозанин», 1-мактаб жамоаси ижросидаги «Бухоро термалари» фольклор қўшиқлари тингловчиларга манзур бўлди.

Курик якунланди, голиблар аниқланди. Голиблик шохсупаси Бухоро тумани ҳаваскорлик жамоасига насиб этди. Иккинчи ва учинчи уринларни пешкулик ҳамда вобекентлик ҳаваскорлар жамоалари бўлишиб олишди.

Жуда қизиқарли, жонли утган курик-танловга ҳамма туманлар ҳам бир хилда жиддий ҳозирлик билан келишган, деб бўлмайди, албатта. Олот, Қоракул каби туманларда бу тadbирга тайёргарлик кунгилдагидек эмаслиги яққол намойиш бўлди.

Мустақиллигимиз шарофати билан республикаимизда маънавий-миллий мафкура шаклланиб, мустаҳкамланиб бораётган бир пайда халқ маорифи соҳасида бундай тadbирларнинг ўтказилиши аини муддаодир.

Офтобхон АЗИМОВА,
Халқ таълими ва фан
ходимлари касба уюшмаси
Бухоро вилоят кумитаси раиси
уринбосари,
Файзулла ТУРАЕВ,
Ўзбекистон халқ маорифи
атълочиси.

Янгилашни фасли

Улкамиз бўйлаб қанот қоқан Навруз кунларида бизнинг мактабда ҳам узгача манзара намойиш бўлди. Мактаб ховлиси ва кучаларни тозалаш даракларига, ишлов бердик. Бунда айниқса, юқори синф ўқувчилари намунали меҳнат қилдилар. Ишларимизга директоримиз Муминжон Қодиров бош-қош булар эканлар, наврузни янгилашни фасли эканлигини такидладилар. Бу фақат инсон қалбида эмас, борлик жаҳонда ҳам узига хос янгиликдир.

Зиёда Абдуназарова,
Наманган вилояти, Поп
тумани, Ғурумсарой қишлоғидаги 57-туликсиз урта мактаб
ўқувчиси.

1 — «А» синф
ўқувчилари ҳаёти-
даги унутилмас дам-
лардан лавҳалар.

Сураткаш
Р. АЛБЕКОВ.

Куни-кеча «о-на, нон, ло-ла» каби сузларни ҳижжалаб ўқитган мана бу кичкинтойлар, бугунги кунда алифбедаги шеър ва матнларни ҳарфлаб ўқиш у ёқда турсин, ёддан билишади. Тошкент шаҳридаги А. Қодирий номли мактабнинг 1 «А» — синф ўқувчилари бу йил янги дастур асосида ўқишни бошладилар. Шунга кура 3-чорак якунида қадрдон китоблари «Алифбе» билан хайрлашиб, «Ўқиш» китобини «кутиб олдилар». Шу куни кичкинтойлар учун қўшалок байрам бўлди. Моҳир мураббий Гуландом опа Ғофурова раҳбар-

лигида ўтказилган «Алифбе» ҳамда Навруз байрамига ўқувчиларнинг ота-оналари, бувижонлари ҳам меҳмон бўлиб келишди. Фарзандлари ижросидаги куй ва қўшиқлар, шеър ва рақсларни, Ватан, она тилимиз ҳақидаги композицияларни мароқ билан томоша қилишди. Кеча сунгидан улар ҳам тукин дастурхон бегаб, узлари пишириб келган кук сомсаю чучваралар, турли хил лаззатли кулчалар билан кичкинтойларни сийладилар. Кечадан олинган қувноқ таассурот ўқувчилар ҳамда уларнинг ота-оналари ёдида узоқ сақланиши табиий.

ҚЎШАЛОҚ БАЙРАМ

Халқ таълими вазирлиги, Республика ўқувчилар техник ижодиёт Маркази, «Тоғ юлдузи» ва «Сольнишко» газеталари ҳамкорликда фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 50 йиллигига бағишлаб авиамоделларни хонада учиратиш спорт буйича республика мусобақасини эълон қилади.

МУСОБАҚА НИЗОМИ

1. МУСОБАҚАНИНГ МАҚСАД ВА ВАЗИФАЛАРИ

Ўзбекистон Президенти И. А. Каримовнинг 1941—1945 йиллардаги урушда фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 50 йиллигига тайёргарлик куриш ва уни нишонлаш тўғрисидаги Фармонидан руҳланган ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИГА қарашли РЕСПУБЛИКА ЎҚУВЧИЛАР ТЕХНИК ИЖОДИЁТ МАРКАЗИ ҳам ёш авлодни тарбиялашда ватанни севувчи, ҳар томонлама баркамол мутахассислар етиштириб беришда ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда. Ўқувчи ёшларнинг спорт турларига бўлган қизиқишларини ривожлантириш мақсадида ўтказиладиган спорт мусобақалари айнан шу тантананага, яъни Ғалабанинг 50 йиллигига бағишланган. Бу байрам арафасида Республика ўқувчилар техник ижодиёт Маркази авиамодел (хонада учиратиш, корд) автомодел, кемасозлик, картинг, ракетинг, спорт турлари буйича ўқувчилар уртасида мусобақалар ўтказишни режалаштирган.

Авиамодел спортини тарғиб қилиш. Ўқувчилар уртасида техник спорт тўғрисида тушунтириш ишлари олиб бориш.

Спорт маҳоратини ошириш.

Ҳарбий ватанпарварлик руҳидаги тарбиявий ишларни яхшилаш.

II. МУСОБАҚАЛАРНИ ЎТКАЗИШ ЖОЙИ ВА ВАҚТИ.

Бу мусобақа 1995 йил 4—6 май кунлари Тошкент шаҳрида бўлиб ўтади. Мусобақа иштирокчиларини рўйхатга олиш 1995 йил 4 май куни эрталаб соат 11.00 да тўхтатилади. Иштирокчиларни рўйхатга олиш Ўзбекистон Республикаси техник ижодиёт Маркази биносида ўтказилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, 700069, 3. Бобохонов кучаси, 13 а уй. Маълумот учун телефонлар: 48-26-47., 48-11-71.

III. РАҲБАРЛИК ВА ҲАКАМЛИК

Мусобақага раҳбарлик Республика ўқувчилар техник ижодиёт маркази маъмурияти томонидан белгиланади. Унга тайёргарлик билан Республика ўқувчилар техник ижодиёт Марказий бўлими шугулланади. Мусобақаларни ўтказишга ҳакамлик ҳайъати бош-қош бўлади.

IV. ИШТИРОКЧИЛАР

Мусобақаларда иштирок этиш учун 1979 йилнинг 1 апрелидан кейин таваллуд топган, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, лицейлар ўқувчилари қўйилади.

Мусобақа иштирокчиларининг сони чекланмайди. Мусобақалар Ф — 1 — Д классдаги моделлар қанотларини чекка нукта улчови 65 смгача бўлган ихчам моделлар буйича ўтказилади.

Ҳар бир вилоят икки иштирокчидан иборат. Расмий команда рўйхатини ва вилоят умумий заҳоти учун команда тақдим этиш ҳуқуқига эга.

V. ЎТКАЗИШ ШАРТЛАРИ

1. Ўқувчилар мусобақада иштирок этиш учун чекланмаган миқдорда моделлардан фойдаланиши мумкин.

Ҳар бир иштирокчига олтидан парвоз ўтказиш имконияти берилади. Шулардан иккита энг яхши ҳисобга олинади.

2. Команда ҳисобида команда ҳисобидан иштирок этадиган ўқувчининг натижалари киритилади.

3. Мусобақалар тайёросозлик спорт мусобақалари талабларига биноан ўтказилади.

4. Мусобақада ўқувчиларнинг назарий билимлари аниқланади.

VI. МУКОФОТЛАШ

1. Мусобақада қатнашиб, биринчи уринни эгаллаган иштирокчи Республика ўқувчилар техник ижодиёт марказининг биринчи даражали дипломи ҳамда қимматбаҳо совғалар билан тақдирланади.

2. Иккинчи ва учинчи уринни эгаллаган иштирокчилар шунга мувофиқ иккинчи ва учинчи даражали дипломлар ва қимматбаҳо совринлар билан тақдирланади.

3. Биринчи уринни эгаллаган команда республика ўқувчилар техник ижодиёт Марказининг биринчи даражали дипломи ва кубоги билан тақдирланади.

VII. МОЛИЯВИЙ ТАЪМИНЛАШ

Иштирокчиларнинг йўлдаги ва мусобақа давомидаги барча харажатларини (йўлқира, овқатланиш, жойлашув ва бошқалар) сафарга жунатаётган ташкилот ҳисобидан бўлади. Республика ўқувчилар техник ижодиёт Маркази хомийлари билан биргаликда мусобақа иштирокчиларни транспорт ва қимматбаҳо совринлар билан таъминлайди.

VIII. БУЮРТМАЛАР БЕРИШ ТАРТИБИ ВА МУДДАТЛАРИ

Мусобақада қатнашиш учун қуйидагилар бўлиши керак:

Аризанинг формаси қуйидаги жадвалдагидек бўлади:

Ф.И.О. ўқувчи, тугилган йили, мактаб, синф, яшаш жойи, Ф.И.О. раҳбари

Тошкент шаҳри, 700069, 3. Бобохонов кучаси, уй 13а Республика ўқувчилар техник ижодиёт Маркази

Мусобақада қатнашиш учун 1995 йил 20 апрелгача республика ўқувчилар техник ижодиёт марказига ёзма равишда тасдиқланган ариза юборилади. Чақирув ҳужжатида келган команда мусобақага қатнашиш ҳуқуқи берилмайди. Гуруҳ раҳбари мусобақа ўтказиладиган жойга етиб келгач мандат кенгашига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиши шарт.

1. Мусобақада қатнашувчи ўқувчиларни паспорти ёки тугилганлик гувоҳномаси.

2. Ҳар бир қатнашчи учун заҳет китоби.

3. Сугурта полиси.

4. Тасдиқланган аризанинг асл нусхаси.

5. Вилоятларда ўтказилган мусобақанинг баёни.

Курсатилган ҳужжатларни тулиқ олиб келмаган командалар мусобақага қатнашишдан маҳрум этилади.

Низом Республика ўқувчилар техник ижодиёт Марказининг спорттехника бўлими томонидан тайёрланди.

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

У шўрлик бу дунёга келиб ниманиям кўрди. Учта фарзанди, хотини чирқиллаб қолди. Фарзандлар ҳам ўз йўлини топиб кетар, аммо ёшгина жони кетди-да бечоранинг.

(Кўни-қўшнилар суҳбатидан)

Бу воқеанинг бўлиб ўтганига роппа-роса етти йил бўлди. Ушанда биз—«Ёш гвардия» театрининг бир гуруҳ актёрлари Паркент меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатиш учун келгандик. Томошага одамлар кўп келишини ҳисобга олиб, спектаклни клубда эмас, футбол ўйингоҳининг очиқ майдонида қўядиган бўлдик. Саҳна учун мўлжалланган спектаклни очиқ далада ўйнаш учун декорацияни унга мослаштириш керак. Бироқ устуни бўлмаган ялангликдаги ноқулайликлар бошимни қотириб қўйди. Дала жой. Тошкентдан театр келишини эшитган ёш-яланг бир пасда йиғила қолди. Пардозхона, кийиниш хонаси қилиб автобусимиз ичини танладик. Худди шу машинанинг ўзи ўйнинг орқа девори вазифасини ҳам ўтайдиган бўлди. Томошабин ҳам «зал» деб аталмиш очиқ даланинг табият яратиб берган чим «кресло»ларига ясланиб, чўнқайиб, хуллас, ким ўзини қандай қулай деб ҳис қилса шунақасига жойлашиб олишди. Ўзига хос ажойиб томошахона пайдо бўлди. Олдинги қаторлардаги болачалар тинмасдан у ёқдан бу ёққа чопқиллаб юришибди. Кимлардир дала ишларини эндигина тугатиб, тракторни тириллатиб шу томонга келар, кимдир мотоциклни... Ҳар ким ўз ҳолича гаплашиб ўтирар, лекин ҳеч ким бир-бирини эшитмасди.

Олдинги қатордаги болачалардан бир қисмини орқароққа олинлар, деб турган пайтимда кимдир орқа томондан келиб ёлкамга қўлини қўйди. «Айни шундай пайтда мен билан ҳазиллашаётган ким бўлди экан» — жаҳл билан қарадим. Бакуват, чиниққан, меҳнатда пишган қўллар эди улар. Тез орада нигоҳимни қўл эгасига қаратдим. Хуш-

рўйгина чехра жилмайиб турарди. «Ассалому алайкум, хуш келибсизлар!» — деди у. Шу топда унга айтишга бирорта дурустроқ сўз тополмадим. Умуман олганда ҳозир гаплашиб туришга вақт ҳам йўқ, спектаклни бошлаш зарур эди. Дабдурустдан унга, гўё уни ҳар

гандек бир озгина ёнга ўгирилиб ётган йигитга тушди. Унинг бош томонидан оққан қон узун из қолдирганди. Кучани тўлдириб, узунқисқа бўлиб томошадан қайтаётган одамларнинг эса у билан ишлари йўқдек эди. Уларнинг баъзилари оддий бир буюмга тикилгандек бепарвогина қараб қўйиб, йўлларида давом эттишарди. Ҳайдовчимиз яна секин — аста тезликни ошириб, шаҳар томон юра бошлади. Бояги чўзилиб ётган одам эса менинг кўз ол-

ламан, — деди аёлим хо-муш.

— Қари одам-да, ўтириб чарчайди, уйку тиниқтирди, — деган фикр ўтди ҳаёлимдан.

Ухлаб қолибман.

Пешонамда кимнингдир илиқ кафтини сезиб кўзимни очдим. Шу кўйи индамай ётавердим.

— Адаси, — деди у жуда паст, босиқ товушда, — кеча йўлда кўриб келганингиз тоғамнинг ўғли Йўлдошвой экан.

— Ўрнимдан қандай сап-

доктор. У киши бу гапни шундай тарзда гапирди-ларки, негадир ойимларнинг тузалиб кетишига ишонмадик.

— Паркентга жанозага боришимиз кераклигини айтганимизда: «Олдиларига қараб турадиган одам қолдиринглар» дедилар жўнгина.

Уч кундан сўнг ойимлар ҳам оламдан ўтдилар. Эшитишимча, тоғамнинг ўғлига ойим доялик қилган эканлар. Уларнинг қаработдан йиқилиб инсулт бўлган вақтлари Паркент кўчасида Йўлдошвойни машина уриб кетган вақтга тўғри келади. Бунда бир боғланиш борми ёки тасодифми, билмайман.

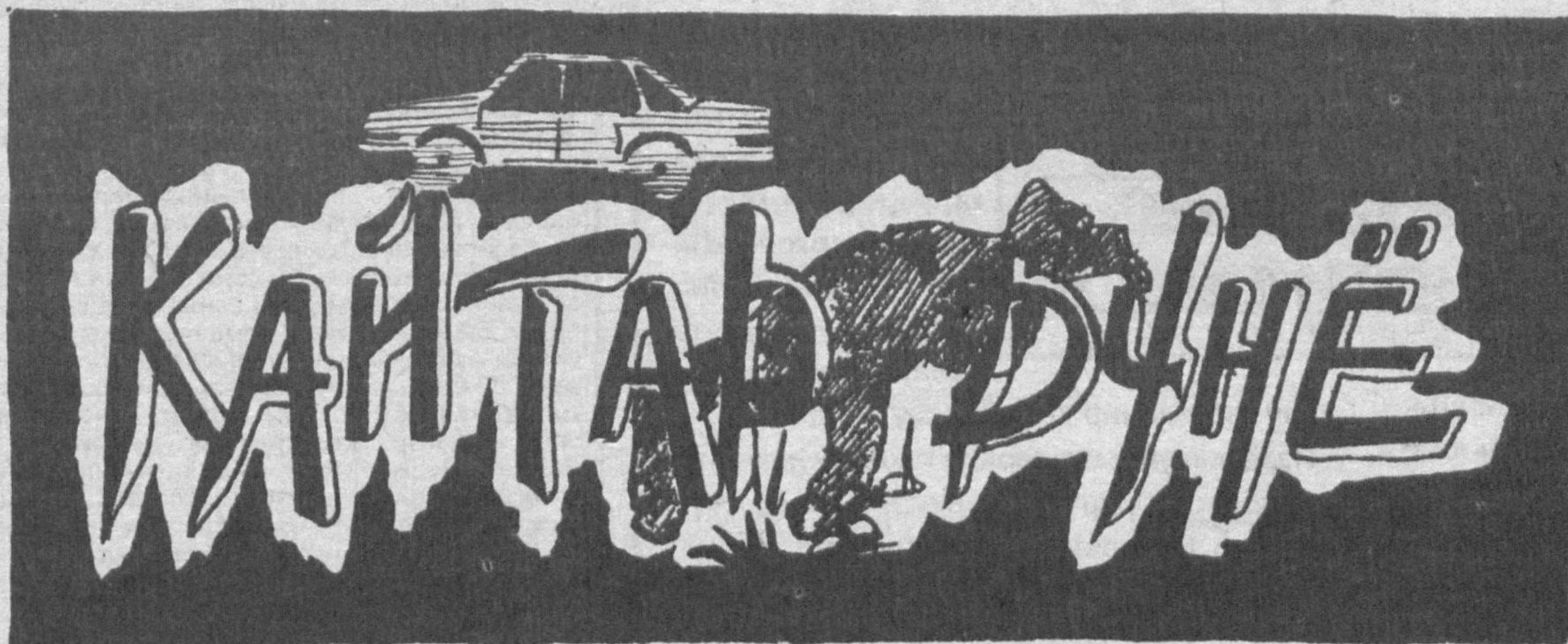
Аммо Йўлдошвойни машинасида уриб кетган одам жазосиз қолаверди. Ҳатто бемалол керилиб юраверди. Эшитишимча, унинг ўғиллари топармон-тутармон экан. Демак, «бир иложи»ни қилган. Биз бандалар шунақамиз, бирор айб қилиб қўйсак, тезда иложини топишга ҳаракат қиламиз.

Тоғам, кеннойим, уларнинг фарзандлари табиятида қасоскорлик хусусияти бўлмагани сабабли, жиноятчини ҳудогали солишди. Аммо, дардалам, фарзанд доғи тоғамга оғирлик қилди. Беш ой ўтар-ўтмас жигарбандининг ортидан қабристонга равона бўлди. Йўлдошвой нариги тепаликда қолган бўлса, Ҳошим тоғам бу тепаликда қолди. Салима кеннойим икки тепалик орасида сарсон — саргардон...

Туриб-туриб дунёнинг ишларига ажабланиб қоламан. Йўлдошвойнинг йили ҳам ўтмасдан ўша — уни машинада босиб кетган кишининг ўғли ҳам ўша ерда, ўша аҳволда ҳалок бўлди. Бу ўғлининг йили ўтмасдан кимдир унинг отасига пичоқ уриб ўлдирибди деб ҳам эшитдим.

Яхшиликни ҳам, ёмонликни ҳам тош каби дарёга от, меваларини қирғоқлардан, тоғу-боғлардан ториб олавер, деганлари шу бўлса керак-да? !..

Салоҳиддин
ЗИЁМУҲАМЕДОВ.

куни кўриб юрадигандек, «Ўтир жойингга; кейин, кейин гаплашамиз» дедим. Менимча у мени тўғри тушунди. Индамай болалар орасидан жой олди. Томоша давомида ҳам у болаларни тартибга чақириб, куладиган жойларда хоҳолаб қулиб ўтирди.

Спектакл тугади. Одамлар қий-чув қилишиб бир зумда томошагоҳни тарк этишди. Сўнгги сафид ёритгичларимизни ҳам машинамизга юкладик. Ҳаммамиз автобусдаги ўз ўрнимизни эгалладик. Бирданига ёдимга бояги елкамга қўлини қўйган йигит тушди. «Хайрлашмабди-да, демак мендан кўнгли оғриган? Дурустроқ сўраша олмаганимга».

Катта йўлга чиқдик. Ҳаммаёқ ёп-ёруғ. Кун бўйи елиб югуриб тинкаси қуриган актёрларнинг баъзилари пинакка кетган, менинг эса кўнглим гаш. Ҳайдовчимиз тезликни тўсатдан пасайтирди ва йўлни четлаб ўта бошлади. Кимдир: «Хай шўрлига, машина уриб кетибди-да» деди. Мудраб кетаётганлар ҳам сергакланиб, дераза томонга қарашди. Кўзим кўкси билан йўлни қучоқлаб олмоқчи бўл-

димда суратдек қотиб қолди. Негадир кўнглим гаш эди. «Ё тавба, бу ер Паркент тумани, қариндошларим бор-ку» деган фикр келаверди. Яна ўшалардан бири бўлса-я, ё орқага қайтсаммикан? Кийимларини эсладим. Жуда юпун. Бироз юргач, ГАИга яқинлашдик. Менинг илтимосим билан шофёр машинани тўхтатди. «ГАИчиларга хабар бериш керак, ким бўлгандаям инсон-ку» дедим. Биз кўриб ўтган ўлик эгасиздек эди. Бундай бўлиши мумкин эмаску ахир. Унинг ҳам онаизори, отаси, ака-укалари, хотини, бола-чақаси бордир.

Жўнатган йигитчамиз «ГАИда ҳеч ким йўқ экан» деб қайтди. Ҳеч кимдан сардо чиқмади. Театрга етиб бўргач, машинамга ўтириб уйга қайтдим. Кўнглимга негадир чироқ ёқса ёришмасди. Овқат ҳам егим келмади. «Тоғамнинг ўғли ҳам томошага келибди, дурустроқ гаплаша олмадик ҳам», дедим истар-истамас аёлимга.

— Уйга кирсам, ойимлар қаработдан йиқилиб тушибдилар, ухлаб ётибдилар, негадир уйғонмаяптилар, мен уларнинг ёнларида ёта қо-

чиб туриб кетганимни билмайман: — Кетдик.

— Қаёққа, ойимла ҳалиям ухлаб ётибдилар.

Унинг овозида қандайдир ваҳима бор эди. Тикилиб қарадим.

— Албатта ухлайдиларда, ҳали вақт эрта бўлса... Бўлмаса ойимлани уйғотма, билмай турганлари маъқул.

— Ойимла умуман уйғонмаяптилар, — деди у.

— Қачондан буён?

— Кеча соат ўн яримлардан бери.

— Демак бизнинг йўлдаги вақтимизга тўғри келади. Ҳали кўп ҳам вақт ўтмаган.

Ойимларнинг олдиларига кирдим. Секин-секин чақира бошладим. Улар ҳеч нарсани эшитмай пишиллаб ухлаб ётардилар. Ҳовлига чиқдим. Нима учундир миямга ваҳимали фикрлар келди. Наҳотки, ахир бу оддий уйқуга ўхшамаяптику!

Зум ўтмай акамлар чақириб чиқиб қолдилар.

Ойимларнинг ҳолатлари уларни ҳам ташвишга солиб қўйганди. Тезда ойимга маҳалламиздаги профессорни чақирдик. — Тўрт-беш кунда яхши бўлиб кетадилар, — дедилар Раҳим

Тўйтепа шаҳрида дадамиз — ўқитувчи Раҳим Ориповни танимаган киши йўқ. Уларнинг ҳаёт йўллари машаққатли, лекин шарафли кечган. Отамни эслаш, улар каби заҳмат чекиб, халқ учун хизмат қилган ва бу кунда топиладиган ул табаррук инсонларни ҳам ёдга олиш биз учун фарздир.

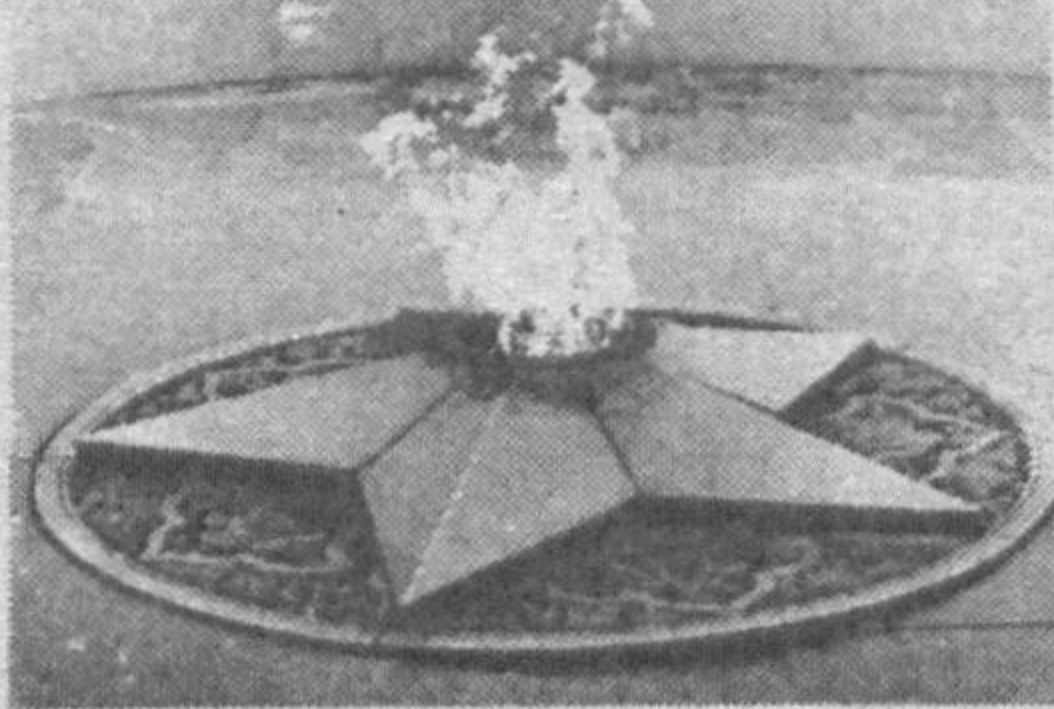
Падари бузрукворимиз фаолиятларини 1937 йили Тўйтепадаги ҳозирги Охунбобоев номи 4-мактабда (уша вақтнинг таъбири билан айтсак) саводсизликни тугатиш курсида дарс бериш билан бошлаганлар. Ушанда улар еттинчи синфни тугатиб, икки ойлик ўқитувчилар тайёрлаш курсида ўқиб келганлар. Савод чиқарувчилар, асосан катталар бўлиб, уларга мактабдан қолиб кетган ўсмирлар ҳам қўшиб ўқитилган. Аёллар паранжида келишар экан. 1939-40 йилларда Тошкентдаги сиртки муаллимлар билим юртида таҳсил олиб, етук мутахассис сифатида ишни давом эттирганлар.

Бироқ юрт бошига келган уруш балоси уларни ҳам 1943 йили ҳарбий кийим кийишга мажбур этди. Чирчиқдаги 13-заҳирадаги артиллерия полкининг ўқув батареяси курсанти сифатида ҳарбий тайёргарликдан ўтиб, фронтга жўнади. 54-армия корпусининг алоҳида штаб батареясида алоқачи бўлиб, 4-Украина ва 1-Болтиқбуйи фронтларида жанг қилди. Жанглардаги қаҳрамонликлари учун бир қанча мукофотлар олганлар.

Уруш ҳам тугаб, Ўзбекистонга ёруғ юз билан қайтган отам ишни, 1946 йили ўзларининг жонажон Охунбобоев номи мактабларида ўқитувчи ва илмий мудирликда давом эттирганлар. 1964 йили «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи» деган шарафли унвонга сазовор бўлди.

Ҳа, дадам доимо халқ ичида бўлишга ҳаракат қилганлар, одамлар дарди, уларнинг орзу ҳаваслари билан бирга яшаганлар. Маориф соҳасидаги раҳбарлик хизматларидан ташқари 1950-69 йиллар давомида Тўйтепа, Қорасув ва Энгельс қишлоқ шўроларига депутат, 1950 йилдан 1970 йилга қадар туман халқ судида, 1964 йилда эса вилоят халқ судида ҳам маслаҳатчи, қатор йиллар «Билим» жамиятининг лектори ва бошқа вазифаларни бажариб келганлар.

Бизлар — фарзандларидан ҳам маслаҳат ва насиҳатларини аямасдилар. Доимо бизга: «Ерни ишлашни ўрганишлар, энг ҳалол меҳнат — ер ишлашда» дердилар. Яна бир кўп қайтарадиган насиҳатлари: «Бошингга қилич келса ҳам ёлғон гапирма» — дейиш эди. Бизнинг нима иш билан шугулланаёт-

ганимизни суриштириб, қизиқиб турардилар, баъзан эса танбех ҳам эшитиб олардик.

Сўнгги йилларда турли касалликлар хуруж қилиб, кўп вақт беморлик азобини тортдилар. Лекин шунда ҳам ижтимоий — сиёсий аҳвол билан қизиқиб турдилар.

Қувончли ери шундаки, туманимизнинг турли чеккаларида, давраларда, хонадонларда сўз айланиб, отангиз ким, деб сўраб қолишса: «Ўқитувчи Раҳим Ориповнинг фарзандиман» десам уларни танийдиганлар анчагина топиладди, одамларнинг эслашларида, қарашларида, муомаларида дарҳол санимий ҳурматни қўриб, кўнглим тоғдай кўтариларди, дадажоним билан фахрланиб кетаман шу тобда.

Падаримнинг қўлларида таҳсил кўрганлар, шогирдлари, ёрдамлари текканлари жуда кўп. Улар ёши, мансабидан қатъий назар дадамга бефарқ эмаслар.

Йиллар утаёттир, фасллар алмашмоқда, ҳаёт ўзгармоқда, тарих гилдираклари тўхтовсиз айланимоқда... Табаррук зотлар, мўтабар инсонлар, устозлар бирин-кетин бу дунёдан ўтмоқдалар. Аммо уларнинг қилган ишлари, эккан уруғ ва кўчатлари, савобли ишлари, тарбиялаган фарзанд ва шогирдлари, яхши номлари қолмоқда. Ёрқин хотиралари тарих саҳифаларига муҳрланмоқда.

Шукроналар бўлсинким, дадамизнинг табаррук номлари ҳам жонқуяр инсонларнинг саяҳат-ҳаракатлари билан Тўйтепа шаҳридаги мактаб ва кўчаларнинг бирида ўз аксини топди. Илло шоир Саъдий айтганларидай:

Қололмас жаҳон ичра мангу киши,
Фақат қолғуси яхши ному иши...

Каримжон Ориф Раҳим ўғли.

Ғўзаллик оламида

БИР КУЙКИ, ҒОЯТ СЕХРИИ...

Гира-шира тонг ёришиб келарди. Бутун жонзод саҳарги, энг ширин уйкуда. Шу пайт аллақердан, узқондан шундай бир мусиқа садолари эшитилдики, Тоҳиржон беҳосдан уйғониб кетди. Диққат билан қўлоқ солди. Майин бошла-ниб, давомида шодон садоларга уланиб кетаётган куйни у гўё илк бор эшитаётгандай сеҳрланиб қолганди. Назарида сон-саноксиз хитой чинчилари-га олтин қошиқчалар урилаётгандай эди. «Ие, бу Ўзбекистон радиосининг эрталабки эшиттиришлари бошланишидан дарак берувчи куй-ку, уни чанг-да ижро этишмоқда», жилмайди у ўзича, — тавба уни илгарилари ҳам эшитардим, унчалик эътибор бермас эканман».

Машҳур чангчи, устоз санъаткор Тоҳиржон Собиров қалбини чангнинг сеҳрли кучи уша дамдан бошлаб абадий асир этганини эндиликда тушунди.

Оддий ишчи фарзанди Т. Собиров урта мактабда ўқиш билан бирга мусиқа мактабидан ҳам таҳсил олди. 1963 йили эса Ҳамза номидаги Тошкент мусиқа билим юртига ўқишга кирди. Талабалик йилларида завод ва фабрикаларда, шаҳар ва қишлоқларда ўтказилган турли тадбирларда қатнашиб юрди. Ўқув даргоҳини муваффақиятли тамомлагач, Давлат комиссиясининг тавсияси билан Тошкент давлат консерваториясининг толиби бўлди. Тоҳиржоннинг фаолияти шундан кейин тобора юксалиб бора бошлади. Икки бор халқ чолғу асбоблари ижрочиларининг жумҳурият конкурсида иштирок этди.

— 1970 йили Тошкентда ўтказилган 1-конкурс менинг хотирамда ёрқин из қолдирди, — дейди Тоҳир ака. — Мен конкурс лауреати бўлдим. Кейинроқ Москвада бўлган 9-халқаро мусиқий-эстетик тарбия конгрессининг концертла-рида фаол иштирок этганим учун Ўзбекистон Маданият Вазирлиги томонидан фахрий ёрлик билан мукофотландим. Бундай рағбатлантиришлар, маънавий қўллаб қувватлашлар ўз сеvimли касбимга нисбатан муҳаббатимни янада оширди.

Дарҳақиқат, Тоҳир ака Собировнинг ҳаёт йўли жуда сермазмун, 1972 йили уни собиқ совет ва немис ёшларининг Ленинградда ўтказилган 2-дўстлик фестивалига таклиф этишди. 1957 йилда бўлиб ўтган ушбу фестивалнинг 3-босқичида ҳам иштирок этиш Тоҳир акага насиб этди. Унинг ўзбек миллий мусиқа асбоби бўлган чанг билан маромига етказиб чалган куйлари қардош-ларимиз ва чет эллик ёшларда яхши таассурот қолдирди.

Ҳозирги кунда Тоҳир ака Тўхтасин Жалилов номидаги ўзбек Давлат филар-мониясида хизмат қилиш билан бирга А. Қодирий номидаги Тошкент Давлат Маданият олийгоҳида ёш санъат ихлосмандларига устозлик қилмоқда. Улар билан бирга Польша, Германия, Чехословакия ва Корея каби давлатларда бўлиб, тингловчилар олқишига сазовор бўлди. Фурсат топиб Тошкент шаҳри-даги 22-болалар мусиқа мактаби қошидаги Ойдин Собирова номи 294-мактабнинг бир гуруҳ санъат ихлосмандларига ҳам чанг сирларини ўргатмоқдалар. Иқтидорли шогирдларидан Зухра Сариқова, Дилноза Жува-ш-боевалар қисқа фурсат ичида талайгина куйларни ўрганиб олишди. Февраль ойида Республика телевидениесининг «Дилдан уйна, куйла қувнаб» курсатуви-да иштирок этиб, ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Изланувчан санъаткор Тоҳир ака айна кунларда ўз илмий ва ижодий ишларини давом эттирмоқдалар. Олий ва урта махсус билим юртлири, махсус мусиқа мактабининг чанг синфи ўқувчилари учун «Чангчининг кундалик лари» номли махсус қўлланма яратяптилар. Бу дарсликнинг биринчи қисми тез кунларда чанг чалиш санъатининг ихлосмандлари қўлларига тегади.

Биз Тоҳир ака Собировнинг кейинги ишларида ҳам ижодий парвозлар тилар эканмиз, қадриятларимизни тиклаш, миллий чолғу асбобларимиздан бўлиш — чанг оҳанглари узоқ манзилларда ҳам таралишида толе ҳамиша ҳамроқ бўлишини истаимиз. Устоз санъаткорнинг фарзандлари Дилдора, Дилфуза, Дилафруз, Сардоржонларга эса ҳавасманд боқамиз, чунки улар чанг садолари — дил наволари билан боқамти улғаяптилар. Куйларга ҳамроҳ дилларда эзгулик мавжланади.

Шўхрат ДЕҲҚОНОВ.

АЖИБ ДУНЁ

Ажиб дунё экан бу дунё,
Умр гўё оқар бир дарё
Кеча гудак эдик, бутун-чи.
Бошимизда бошқа бир савдо.

Улғаямиз кун утган сайин,
Биров олдин, биримиз кейин.
Турли сўқмоқлардан утамиз,
Баъзан осон, баъзида қийин.

Умр шундай утади гир-гир,
Улгуриб, гоҳ улгурмай югур.
Бугун ёшсан, эртага кекса,
Умр утар, барига улгур!

УМИД

Нечун менинг кузларим
Доим маънос эшланар.
Дардли, маҳзун сузларим,
Кулса ҳамки бошқалар.

Нетай бағрим тош эмас,
Барин унутай десам.
Дустим бир бора келмас,
Қуриб қувончдан кулсам.

Дилфуза
РАҲМАТУЛЛАЕВА.

«САҲНА МАЛИКАСИ»

Юзларидан нур, кузларидан қувонч барқ уриб турган бу қиз, — Наманган вилояти Муҳаммадшариф Суфизода номи Чуст педагогика билим юрти, учинчи босқич толибаси, туманда ўтказилган «Саҳна маликаси» рақс-танлови ғолибаси Умида Азизова. У яхши ўқиш билан бирга билим юртидаги тапшиқлий ишларга, тугаракларга қатнашишга вақт топади.

— Тўғриси, танловга қатнашишдан чўчидим, — деди Умида. Чунки, мен билан бирга қатнашмоқчи бўлганлар жуда истеъ-додли, рақс санъатини жону-дилидан севадиган, абжир қизлар эди. Мен фақат, зангори экран орқали моҳир раққосалар Малика Ахмедова, Маъмура Эргашева, Феруза Солиҳова, Ди-лафруз Жаббороваларни хиром этганларини қўриб, уларга тақлид қилиб уйнардим, ҳалос. Билим юрти Ёшлар Иттифоқи котибаси Муаззамхон опа Мамаджонова менга рақс санъатини ўргатдилар. Дустларим ҳам енимда бўлишди. Айниқса, хона-дош-дугонам Марғуба Ашурова билан бирга кўп тайёрландим. Дугонамдан жуда миннатдорман. Танловни ташкил этиб, хо-мийлик қилган туман ёшлар иттифоқи, маданият бўлимига катта раҳмат. Келажакдаги орзуим, онам Рислиғой Азизова изларидан бориб яхши педагог бўлиш ҳамда қўлимдан келгани-ча санъат оламининг кемтик жойини тўлдириш.

Вилоят танловида қатнашишга тайёрланаётган Чустлик Уми-дага ўз санъатининг курсатиб, эл олқишига сазовор булавер, деймиз.

Олимжон ТЎХТАНАЗАРОВ.

Рассом Тошпўлат Ўсаров.

Муассислар: ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ,
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ
МАТБУОТ ҚУМИТАСИ.

Бош муҳаррир
Умида АБДУАЗИМОВА
Таҳрир хайъати:
Наримон ОРИФЖОНОВ,
Феруза ЖАЛИЛОВА,
Дадахон Ёқубов,
Сафар БАРНОВ,
Сайридин ХОЛОВ (масъул қотиб)

Газета ҳафтанинг сешанба куни чиқади.
Газета 1929 йил, 1 августдан «Ленин
учкуни» номи билан чиқа бошлаган.
Рўйхатдан утиш тартиби № 000137
Манзилимиз: 700083, Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кучаси, 32-уй.
Телефон: 33-44-25

IBM компьютерида терилди ва
саҳифаланди. Офсет усулида босилди.
Ҳажми — 1 босма табок
Буюртма — Г-0111
11.000 нусхада босилди.
Қўғоз бичими — А-3.
Босишга тошпириш вақти 19.00
Тошпириш — 18.30